

HVOR STORE UTSLIPPSKUTT TRENGS I EN NY KLIMAAVTALE?

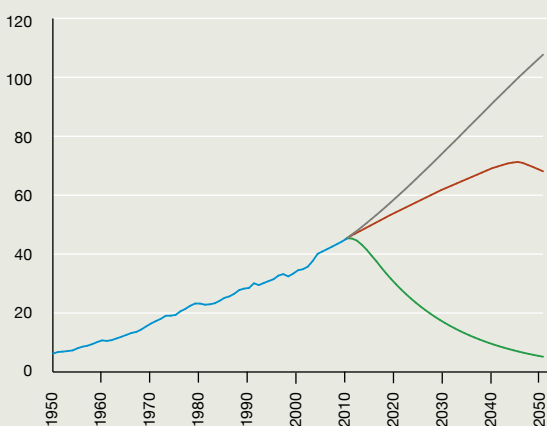
Målet med forhandlingene om en ny klimaavtale er å «hindre farlig menneskelig påvirkning på klimasystemet.» Hvor mye klimagassutslippene må reduseres for å nå dette målet, og hvordan utslippskuttene skal fordeles mellom de enkelte landene, er det viktigste temaet i forhandlingene.

Mange forskere mener at klimaendringene blir virkelig farlige dersom den globale gjennomsnittstemperaturen stiger med mer enn to grader. Stadig flere land har derfor satt dette som et mål for klimaarbeidet sitt. Ifølge FNs klimapanel må de globale klimagassutslippene reduseres med 50-85 prosent innen 2050 dersom oppvarmingen skal stoppes like over to grader. Skal man være sikker på å holde seg i underkant, må man velge en utslippsreduksjon i den øvre enden av denne skalaen, altså opp mot 85 prosent kutt.

De rike industrialiserte landene har hovedansvaret for klimaproblemet. Rundt 3/4 av alt fossilt CO₂ som er sluppet ut i atmosfæren kommer fra rike land, der bare 20 prosent av verdens befolkning bor. Derfor er det bred enighet om at disse landene må være de første til å gjennomføre kraftige utslippsreduksjoner. Kyoto-avtalen pålegger industrilandene en samlet utslippsreduksjon på ca fem prosent fra 1990-nivå i perioden 2008-2012. I 2020 mener FNs klimapanel at opp mot 40 prosent reduksjon er nødvendig i disse landene for å ha mulighet til å nå togradersmålet.

Fakta

Utslipps-gapet etter København

Den blå linja viser verdens klimagassutslipp fra 1950 til i dag. Klimaløftene fra København-toppmøtet (rød linje) vil redusere utslippene noe i forhold til en situasjon med fortsatt ubegrenset vekst (grå linje), men det er langt igjen til den nødvendige reduksjonen på 85 prosent (grønn linje).

Kilde: Climate Action Tracker

Å bestemme et utslippsmål

1 Temperaturstigning

Ved å sette en grense for temperaturstigningen, avgjør vi hvor alvorlige klimaendringer vi vil akseptere. Mange land mener at en temperaturstigning på mer enn to grader vil være og uakseptabel. En rekke utviklingsland mener at også dette er for mye, og vil ha 1,5 grader som øvre grense.

2 Mengden klimagasser i atmosfæren

Konsentrasjonen av klimagasser i atmosfæren måles i antall deler per million (ppm), og er i dag på rundt 375 ppm. Jo nærmere vi kommer 450 ppm, desto større er sjansen for å overstige togradersmålet. For å stoppe under 1,5 grader må klimagassnivået reduseres tilbake til 350 ppm så raskt som mulig.

3 Totale utslipp

For å holde konsentrasjonen av klimagasser i atmosfæren under 450 ppm må de globale utslippene kuttes med 50-85 prosent fra 2000-nivå innen 2050. En reduksjon på nærmere 50 prosent vil gi stor sannsynlighet for at konsentrasjonen blir høyere, mens et kutt på nærmere 85 prosent vil redusere risikoen for dette. Å begynne reduksjonene tidlig øker sjansene for å holde temperaturmålet.

4 Utslipp fra hvert enkelt land

Til slutt må utslippskuttene fordeles mellom hvert enkelt land. En rettferdig fordeling kan f.eks. baseres på landets historiske ansvar for klimaproblemet, på økonomiske forhold, eller på landenes utslipp per innbygger. FNs klimapanel har anslått at rike land må redusere sine utslipp med 25-40 prosent fra 1990-nivå innen 2020 for å nå et konsentrasjonsmål på 450 ppm. I tillegg må utslippene i utviklingsland vokse mindre fram til 2020 enn de ligger an til i dag.

Foto: ENB/ISD

LAVE AMBISJONER

Utslippsløftene de rike landene la fram i forbindelse med København-toppmøtet varierer kraftig i ambisjonsnivå – fra Norges mål om 40 prosent kutt til USAs mål om tre prosent reduksjon i forhold til nivået i 1990. Samlet sett vil løftene fra rike land redusere deres utslipp med mellom 12 og 18 prosent i 2020 i forhold til 1990-nivå – altså langt unna de 40 prosent som er nødvendig.

Hvis ikke utslippsløftene skjerpes betraktelig, mener forskere at den globale temperaturen kan stige 3-4 grader de neste hundre årene, med enorme konsekvenser for natur og mennesker. Det er liten tvil om at hovedansvaret for økt innsats ligger hos de rike industrialiserte landene. Enkelte beregninger viser at de fattige utviklingslandene allerede planlegger mer ambisiøse utslippsreduksjoner de neste ti årene enn industrilandene gjør.

SMUTTHULL ØDELEGGER EFFEKTEN

De rike landenes utslippsløfter kan bli ytterligere svekket dersom en ny klimaavtale åpner nye smutthull i regelverket. For eksempel kan nye regler for beregning av CO₂-opptak i skogen redusere landenes utslipp på papiret, uten at det gjennomføres reelle tiltak. Dette kan i verste fall gjøre at den tidligere nevnte reduksjonen på 12-18 prosent i virkeligheten bare blir på 7-13 prosent.

Rike land ønsker også å bli belønnet med utslippskvoter som gir dem rett til å øke sine utslipp dersom de betaler for utslippskutt i utviklingsland. Handel med slike utslippskvoter (såkalte "offsets") vil gjøre at de totale reduksjonene blir mindre enn om klimatiltak i fattige land hadde blitt finansiert i tillegg til de rike landenes egne utslippskutt.

Faktaarket er utarbeidet av Bård Lahn, november 2010.
Utgitt av Norges Naturvernforbund, Grensen 9B, 0159 Oslo.
www.naturvernforbundet.no

Hovedkilder til innholdet i dette faktaarket:

- Intergovernmental Panel on Climate Change (2007) Climate Change 2007: Mitigation. Contribution of Working Group III to the Fourth Assessment Report
- Climate Action Tracker (2010) Are countries on track for 2°C or 1.5°C goals? www.climateactiontracker.org

HVA MENER NATURVERNFORBUNDET?

- Forhandlingene under FNs klimakonvensjon må gi oss en internasjonal klimaavtale som sikrer at temperaturstigningen stoppes så langt som mulig under to grader, og som på gjør det mulig å bringe CO₂-innholdet i atmosfæren tilbake til 350 ppm
- De totale globale utslippene må begynne å gå ned innen 2015, og må kuttes med 85 prosent innen 2050
- Rike land må påta seg bindende forpliktelser til å redusere sine egne utslipp med mer enn 40 prosent fra 1990-nivå innen 2020
- Selv om utviklingslandene foreløpig ikke påtar seg bindende utslippsforpliktelser, må utslippsveksten i disse landene reduseres kraftig gjennom finansiering fra rike land. Slik finansiering må komme i tillegg til de rike landenes egne utslippskutt

Les mer om arbeidet for en ny internasjonal klimaavtale på www.cop16.no